

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegrafulu  e de doua ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gal'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

N^{ru} 36. ANULU XII.

Sabiu, in 7 Maiu 1864.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl.  ra pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru intea  ra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua  ra cu 5 1/2. cr. s. pentru a treia repetire cu 3 1/2. cr. v. fa

Starea actuala a Romaniei.

(Din „Bucimulu“)

Sa esamin m puţin ce amu voitu noi sa facemu, ce amu cerutu noi, pentru ce amu facutu noi o revolutiune in 48? Fost'au bazele revolutiunei nóstre improprietarierea clacasiului si votulu universalu? Ars'amu noi Regulamentulu organicu si archondologi'a, pentru-ca contineau intr nese sclavi'a poporului românu, si ac sta oligarchia, care nu mai are nici unu cuventu de a fi? Mai remas'a ceva din cele cerute prin cart'a nóstra constitutiunala din 48, pe care sa nu le fi dobanditu cu prisosu? N'amu dobanditu inca si ceea ce pe atunci nu cutezamu sa cugetăm: Unirea si luarea monastiriloru ce se diceau inchinate? Ce mai puteamu noi, spre coronarea revolutiunei nóstre, de c tu o lege de improprietare a clacasiului si o lege electorala intinsa? D ca acestea ne vinu gratis, pentru ce sa voimu negresitu că ele sa ne vina prin versare de s nge? D ca revolutiunea proclamata de noi se confirma astadi de catra alesulu nostru,—pe care negresitu ca noi nu l'amu alesu de c tu numai in ac sta sperantia,— pentru ce sa voimu sa t nemu tier'a intr'o agitatiune perpetua, candu nu mai avemu nimicu de cerutu? Voiti că aceste dóue legi, cari incheia revolutiunea din 48, sa fia mai liberali de pe c tu suntu cele date de catra Domnitoriu? Amendati proiectele guvernului in sensulu acest'a. Pentru ce aceste cualituni monstru se, eterogene? Pentru ce cualituni cu ac a chiaru, contr'a căror'a s'a facutu revolutiunea, si cari ni-au datu necontenite dovedi, ca nici nu potu, nici nu voru sa uite său sa invetie cev ; ca suntu aceiasi cari erau candu s'a facutu revolutiunea? Pentru ce cualitunea cu acest'i'a contr'a acelu ce confirma revolutiunea nóstra; si sa nu-i d mu ajutoriu lui, contr'a celoru ce n ga revolutiunea nóstra? Nu suntemu noi aceia, cari amu laudatu, amu admiratu si amu adorat pe regele Belgiei, care a facutu in monarchi'a sea de la sinesi tóta revolutiunea, ce a presimtitu ca o doresce poporulu seu? Nu amu d'isu noi d'at tea ori: fericitu acelu poporu, care are unu rege at tu de preintempinatoriu trebuintieloru poporului, care face elu insusi revolutiunea prin ordine, si nu o lasa sa se faca de catra poporu prin desordine?

Pe candu Domnitoriulu Rom niloru se cerc  sa lase organizatiunea si sórtea tierei pe m n'a acelor'a, contr'a căror'a amu facutu noi revolutiunea; pe candu ministeriele Catargiu si Mitica Ghic'a provocau, inventau tulburări, spre a prinde  menii cu arcanulu prin tier'a, spre a-i inchide, a-i tortur'a, a-i ucide si ai ingrop  in baligare; pe candu judecatoriele criminali nu mai pridideau a judecă procesele de pressa; pe candu puscariile se umpleau cu diuaristi; pe candu se dresau liste de proscriptiuni, in cari se destinau esiliului toti cei banuiti de liberali: se intielegea pe atunci o incuierune, se intielegea temerea, si aru fi fostu legitima o coalitiune intre toti aceia, cari au luptatu si cari dorescu cu sinceritate libert tile publice si libert tile individuali. Candu insa vedemu pe Domnitoriu ca-si alege ministri că acest'i'a, cari au compusu aceste dóue din urma cabinetele; candu vedemu unirea desevarsita; candu vedemu monastirile ce se diceau inchinate luate, intocmai dupa cumu amu cerut'o noi prin petitiunea nóstra catra Domnitoriu; candu vedemu averile ce se risipă pe la c ti-va boeri, monastirile poroclite brancovenesci, luate pe s m'a Statului; candu vedemu ca se arm za tier'a si ne vinu at tea arme că printr'unu farmecu; candu ne bucurăm de o libertate absoluta a pressei; candu avemu o lege at tu de intinsa pentru instructiunea publica; candu ni se da dóue legi că acestea a improprietarierei clacasiului si a intinderei votului electoralu; candu vedemu pe strainii vrasmasii nostri, at tu de gelosi pentru prosperitatea nóstra: nu facemu  re o crima, sa venimu insisi noi sa impeduc m acestu soiu de

progressu peste sperantiele nóstre? si nu este si de temutu chiar, ca, punendu-ne noi stavila acestui s oiu, s oiulu v  trece peste capetele nóstre, si ca tóta viiet'i'a nóstra de lupta v  ave celu mai tristu sfarsitu? (Capetulu va urm .)

Sabiu in 4 Maiu. Escellent'a Sea, Parintele Episcopu Br. de Siagun'a se pregatesce, precum audimu, a plec  pe Joi'a venit re la scaldele dela El patak, spre a-si restabili sanatatea cea siubreda, dupa consiliulu mediciloru.— Conferintiele invetiatoresci, ce se t nura in feriele de v ra ale anului trecut, se voru t n  si 'n anulu acest'a sub conducerea acelorasi invetiatori din scólele centrale si normale, adaugendu-se numai l nga cei 9 comissari de p n'acum si alu 10-lea comissaru in persón'a invetiatorului primaru din Sighisi ra, d. I. Ciceiu.

Sabiu in 5 Maiu. (Alegeri dietale.) Pentru t rgulu Ciucu—Szered'a se alese Ioann Getz  , pentru t rgulu Brezcu (as mena corespundint'i'a din Poian'a sarata) Emericu G bor; in scaunulu Ciucului Carolu Antalfy, Ludovicu Nagy si Franciscu Puskás. (Cei insemnati mai nainte: Ioann Ferentci etc. suntu alesi nu in scaunulu Ciucului, ci intr'alu Odorheiului.) In com. Albeide'susu—cerculu Heghigului—Franciscu Pocs ; in t rgulu Aiudu Iosifu de Zeyk; in t rgulu San-Miclausiu Giurgeului: Petru Gy rffy; in orasiulu Belgradu: Br. Geyza Kemény si Georgiu Szoboszl i.

Din Poian'a—sarata ni se scrie, ca alegerea de deputatu dietalu, ce a urmatu in 27 Aprile (9 Maiu.) in t rgulu Brezcu, s'a facutu cu rara unanimitate intre maioritaea magiara si minoritatea româna, alegendu-se cu mare majoritate Senatorulu de acolo, d. Emericu G bor, omu de incredere a ambelor parti si capace de a corespunde missiunei sele. Parochulu rom. cat. nu lu  parte la alegeri. Dupa finirea actului de alegere o deputatiune, cu P. Proin-Protopopu Petru Popu in frunte, merse spre a salută pre alesulu, care cu multiamita si bucuria priimi alegerea si promise, ca cu ajutoriulu lui Domnedieu pe 23 Maiu se va afl  in Sabiu la dieta si-si v  implini cu consciintia chiamarea. Apoi invită pre deputatiunea si pre onoratorii locului la unu banchetu, unde se adusera 3 toaste in limb'a magiara, la care respunse P. Ioann Beloiu in limb'a româna, si asi  se despartira toti in cea mai frumo sa armonia. —

Offenbai'a la capetulu lui Martiu 1864.

(Continuare si capetu.)

Dar ascultati frati Români, fratii Nemti nu numai cu ac sta memorata mai susu repartitiune s'au aretatu galanti,—dar au de cugetu, totu spre scopulu culturei Rom niloru, a se aret  si generosi prin o fapta, ce le servesce spre onore, adeca: Cinci comune, din care 4 curatu române si greco res. ear Offenbai'a mestecata—dar totu cu majoritate gr. res. preste cea rom. cat. si gr. cat., la propunerea on. d. Adm. prot. Ioann Patiti'a se invoiescu, a d  imprumutulu loru de statu la fondulu scolaru gr. res. sub conditiune, ca aceste 5 Comune sa edifice o scóla centrala in Offenbai'a; dar facenduse acést'a cunoscutu inclitului comitatu spre aprobarea protocolorulu in privint'i'a acést'a luate: unde cercetandu-se au aflatu a fi fondulu prea micu 2060 fi. v. a. spre acoperirea speselor edific rei, si salariu pentru sustinerea docintelui, asi  dara prin on. d. jude cerc. de Vada di, ni-au facutu cunoscutu, casa mai caut m isvóre de venitu spre crescerea fondului; dar ne aflandu noi altu isvoru de c tu din esarendarea crismelor pe 3 luni, destinate prin legile patriei in folosulu fostiloru iobagi, asi  4 comune române se invoira, cumu si din Offenbai'a Românii gr. res., cari suntu majoritatea in comuna, a d  partea loru la fondulu scolaru. On. d. Jude cerc. de locu si lu  protocolu cu poporulu adunatu; dar fratii nemti protestara contra cu tóta furi'a, poftindu c  crismaritul sa fia liberu, său sa se traga spre

alte folose comunale; numai spre scopu de scola romanésca-nu! On. D. Jude cerc. li-au respunsu, ca n'au dreptu a protesta contra majoritatii, ca aceea partea loru competentă sa nu o intrebuinteze pentru naintarea cultului loru, deca ei nu oprescu pre catolicii a se folosi si ei cu particia loru, ori la cultu, ori unde le place. — Dar acestia nu se multiamira, ci insinuara recursu la Incl. Comitatu si la Inaltulu Guberniu, si acum'a de 2 ani porta procesu cu noi, nu pentru ca dora amu fi luatu alu loru ce-va; ci pentru ca noi sa nu facemu cu ale nostre aceea ce cunoscemu mai necesariu pentru noi; si inca sa dispuna ei preste unu dreptu alu nostru vechiu, la care ei nici unu jusu nu potu ave, ca curialisti, ce si actu platescu taxa, si nu au propriulu loru, decatu acoperementu, afara numai de vr'o 4., cari si-au cumperatu dela Romani proprietate. — Legea tieriei, care da dreptu liberu fostiloru iobagi la crismaritu de 3 luni, era de multu sanctunata, la venirea noiloru colonisti taxali; acestu dreptu l'au folositu strabunii Romaniloru din vechime; apoi nu credemu, ca au adusu fratii „Nemti“ acestu dreptu in rufele din spate, de prin Boemia, Galitia s. a., ca sa pota apela la dreptulu istoricu, ca si Pista la granariulu vecinulu. (Umoristulu nr. 5.) Si ce cugetati, on. cetitori? ca de ce nu se multiamescu fratii nemti nici candu li se apromite parte din aceea, ce n'au posedatu, si nu au dreptu a pretinde? de aceea, ca ei socotescu a fi pentru ei tote bunatatile si folosele, ear pentru Romani, tote contributiile; buna ora ca si Bruder-Iad'a. — Dar noi ne-amu cam saturatu de acesta impartire fratiésca, ce tine cam de 400 ani. —

Se pare, ca fratii nemti vedu unu pericolu pentru dnialoru in cultivarea Romanului, de se opunu cu atata cerbicia la innaintarea nostra in cultura, ce provine din edificarea scoleloru; temendu-se dora, ca apoi nu-i voru mai pote calari si suci de nasu dupa placu de o parte, eara de alta, li-aru forte placé, ca sa fia crismaritul liberu, ca atuncia dnialoru in centru aru tine crismele, ear Romanii li-aru bea spiriturile si vinurile cele falsificate, si dupa ce aru gata banii, si-aru mai vinde mosiorele ce li-au mai ramasu la dnialoru dupa cumu si facura unii omeni de nimie'apana acum'a.

Acesta este sortea Romaniloru din Offenbaia fatia cu Nemtii. —

Pe langa tote cele enumerate mai susu este dorerea nostra si mai mare, dupa cumu au dnu vulturulu sagetatu, vedindu peana de vulturu dela coda sagetii, ce l'au petrunsu: „Nu-mi este, dice, atata jale ca moru, ci de aceea, ca trebuie sa moru de pe nele mele“, — ca s'au aflatu unu Romanu, carele ca hutman si fiu de Preotu se tine de inteligintia, care nu voiu a o denega, dar apoi cine aru mai cugeta, ca unu inteliginte, in timpul presinte aru deveni la atata slabiciune, nu numai a se face uncalta, dar a se pune in fruntea neamiciloru culturei romane, ostindu-se din respoteri, spre impiedecarea scopului filantropicu, candu poporulu romanu voiesce a sacrifica atata pentru cultura fiiloru sei? — din care pelanga tota cultura, ce si-o insusiesce a o ave, dovedesce scurta vedere, ce posedé; daca pana acuma n'au intratu la anima-i spiritulu timpulu si alu nationalitatii, ci din ura confessiunala; pentru ca adeca nu ne invoiramu la pofta d-lui (ca scola edificanda centrala din Offenbaia, la carea contribuie 4 comune curatu gr. res. si Offenbaia cu 820 suflete gr. res. fatia cu 20 suflete de uniti gr. cat.) ca scola sa o botezamu scola nationala, ear nu confessiunala. — Eata pretensiune de omu cultu 5 comune sa-si sacrifice dreptulu loru in favorea a 19, seu 20 de suflete! — Acesta este pretensiunea cea mai esagerata si mai nedrepta! — Eu sum convinsu ca intre inteligintia romana se vor afla forte putini nu numai in Offenbaia, dar ori si unde de acia, cari din ura confessiunala sa dea mana cu neamicii culturei nationale, dupa cumu o facu acestu mentinutulu hutmanu. —

Avem sperantia ca parintii patriei adunandu-se in dieta, voru lua inainte, si voru pune capetu *) abuseriloru ce se comitu cu fondurile, si cassele de comunu infuntiate, ca sa se folosésca iara de toti contributorii acelora, dupa dreptu egalitate, computandu-se tote acele summe, care le-au trasu pana acuma, asiá: ca acelea — sa le pota dobandi fara nici o scadere si acia, cari pana acuma n'au trasu folosu nimica; — cumu si acea mangaiere dela inclitul com. si inalt. Guberniu, ca vor decide, ca venitul ce compete Romaniloru, mai cu sema din esarendarea celoru 3 luni din crimeritu, acestia sa-lu pota folosi spre edificarea scolei loru; caci aceea ce o avem acuma, nu pote corespunde numelui de scola centrala, fiind in tota privintia prea strimta.

*) Ha, deca ve veti plange!

Ungari'a. Din cerculu Bogsiei, inceputulu lui Maiu. Cu ce midilóce se lucra in cerculu nostru pentru latirea greco-catolicismulu, slujésca-ne de exemplu intre altele Comuna romana Ramna. Acesta comuna, care cuprinde mai multu de 2000 locuitori, toti de religiunea greco-orientala, prin uneltirile — dupa cum de comunu se scie — ale indemnataului jude localu asiá de tare s'au demoralisatu in simtiulu seu religiosu, catu o mare parte a locuitoriloru eii s'au lapedatu de biseric'a s'a, si s'au inscrisu spre trecere la biseric'a greco-catolica. Fara a ascepta prescria prin lege constatare a trecerei acesteia, episcopatul greco-catolicu din Lugosiu indata au tramisu unu comisaru in fatia localu, care cu sprijinulu suspomenitulu jude localu au luatu professia dela omeni, in urmarea careia judele localu punendu mana pe cheile bisericeii au predatu acesta casa domnediesca gr. catoliciloru, ear pre locuitorii greco-orientali remasi statornici in credintia stramosiesca i-au despoiatu de biseric'a s'a, vrendu prin acesta mesura silnica a-i aduce si pre ei, ca sa treca la biseric'a greco-catolica. Dar nu si-au potutu ajunge scopulu, caci omenii au ramasu statornici in propusulu seu, de a nu se lapeda de credintia s'a si a trece la alta biseric'a. Deore ce in tier'a ungresca esista o lege, si acumu in putere, cumca deca intru comuna bisericésca o parte a locuitoriloru trece la alta religia, biseric'a remane partii remase credinciose religiei sale, pentru aceea locuitorii din Ramna remasi statornici in religia greco-orientala au facutu indata pasii cuveniti la episcopatul greco-orientalu din Versietiu, ear acestu din urma la inaltulu Gubernu din Buda, ca biseric'a din Ramna sa se deie inapoi locuitoriloru de credintia greco-orientala. Inaltulu Gubernu au datu numai decatu prin telegrafu porunca diregatoriei comitatense din Lugosiu, ca cheile bisericeii sa le iee dela judele localu, si sa le predeie comissarulu renditu din Versietiu spre primirea loru, si despre acestu au inuoscintiatu pe cale telegrafica si pre Episcopulu greco-orientalu din Versietiu, facendu-i totdeodata cunoscutu, ca dispusatiunile mai departe voru urma in scrisu.

Porunca acestu chiara si lamurita a inaltulu Gubernu inasa, dorere! pana astadi nu s'au implinitu. Deregatori'a comitatensa din Lugosiu n'au aflatu de bine pana astadi a da ascultarea cuvenita acestei porunci guberniale, caci cheile bisericeii din Ramna si astadi se afla in manile judelui localu trecutulu la biseric'a greco-catolica, si locuitorii ramneni remasi statornici credintiei sale stau si astadi sub apesarea, ce se face asupra-le prin nedrepta retinere a bisericeii sale. Nu va fi dara nici o mirare, deca simtiulu loru religiosu se va moia prin acestu sila apriatu facuta cu deadinsulu asupra loru, si in urma voru trece si ei la biseric'a greco-catolica, *) ceea ce e invederata tendintia a judelui localu si a celoru ce-lu sprijinescu pre elu.

De ce nu s'au adusu la implinire pana astadi porunca inaltulu Gubernu, nu se scie de siguru; se vorbesce inasa de comunu, cumca aru fi fostu temere, ca cheile bisericeii fara sila si fara de a turbura liniscea publica in Ramna nu se voru pote lua dela judele comunalu, care voia in totu lipulu, ca elu si cialalti locuitori ramneni trecuti cu densulu la biseric'a greco-catolica sa nu remana lipsiti de slusba domnediesca in biseric'a peste serbatorile Pasciforu. Noi nu scimu, incatu e adeverata scirea acestu; ne indoinu inasa tare a-i da credintia, pentruca nu potemu crede, cumca in acestu castu sa se pota sustine unu jude comunalu, caruia-i lipsesce cea mai d'antatu si mai necesaria insusire: ascultarea catra manii sei si supunerea porunciloru mai inalte. La tota intemplanrea portarea judelui comunalu din Ramna nu se potrivésce cu pusetiunea lui ca diregatoriu, carea in astfelu de intemplanri grele precumu lui, asiá si fia carti deregatoriu publicu neamestecarea si mai alesu nepartinirea i-o face de cea mai strinsa datorintia, si cumca judelui comunalu din Ramna i-au lipsitu tocmu nepartinirea acestu, ne e dovada cercarea, care se face incontr'a lui, pentru ca aru fi pedepsitu cu inchisore pre mai multi locuitori din Ramna, cari s'aru fi improtivitu incercariloru lui de a amagi locuitorii Ramnei spre parasirea bisericeii si trecerea la biseric'a greco-catolica, ca sa nu pomenim de o cercare criminala, de carea densulu nici pana astadi nu s'au potutu scapa.

Dupa cumu audimu, septemana viitoare va esti o comisiune mestecata spre constatarea trecerei la biseric'a greco-catolica a mai multoru locuitori din Ramna; noi nu vomu in-

*) Noi credemu, ca voru face locmai dincontra: ca resistinti a loru va cresce in mesura egala cu apesarea, dupacumu au facutu si facu si alte comune de ale nostre la asemenea incercari perfide. Red.)

tardă rezultatul comisiunii acestei a alu aduce la cunoștința publicului. *) —

Oradea mare 3 Maiu 1864. Audim din isvoru autenticu, ca Ven. Consistoriu gr. resaritenu Oradanu in siedința tînța marti dupa domneca Tomei a determinatu a trimite o adresa de fericitare nou numitului cancelar aulicu alu Ungariei Contelui Arminiu Zichy, precum si Escellenției Sele Eppului Transsilvanu Bărohu de Siagun'a pentru activitatea și barbatia, ce au desfasuratu in Sinodulu de curendu tinutu in Ardelu in privința restaurandei Mitropolii române, in care privința Consistoriulu si-aru descoperi pentru sine și tota eparchia sea ferbinte dorintia pentru înființarea unei mitropolii pentru toti Români din Austria.

Pecic'a româna 6 Aprile, 1864. In decurgerea deceniului trecut mari intrigi și multe frecări naționale s'au intemplantu între Români și Serbi, — dara toate le amu suferitu cu rabadare și amu tacutu; — insa un'a fapta intemplantă și ne mai audita din partea fratiloru nostri greci, cari altcum se tînu de Serbi, — nu potu a nu o comunică publiculu românu. — In 5 ale curintei morindu I. I. grecu de vitia in e-tate de 60 ani, ce are locuinta s'a in Pecic'a magyara, care in toate e separata de Pecic'a româna, — se dice, că aru fi lasatu cu limba de mörte, cumca preotu și invetiatoriu românu nu-i trebuie sa-lu ingrope, ci numai serbi, — macarca densulu e in parochia preotulu românu, carele scie serbesce că ori care Serbu. Amintitulu lasă dupa sine doue fetitii inca necrescute, dintre care una mai mica umbla in scola la subscrisulu, carele au absolvatu Retic'a in Carlovitiu.

In diu'a urmatore desu de dimineața merse fratele mortulu A. I. la invetiatoriulu secundariu I. E. chiamandu-lu la ingropaciune, și dice prunci sa-i renduiesca pe dupa amead. Coleg'a meu lu indrepta la invetiatoriulu de class'a II, ca alu lui e rendulu și septemân'a sa mērga la mortu, și ca numai pruncii din clas'a lui mergu la mortu, — dara din clasele inferiore nu mergu.

Numitulu venindu in furia mare apuca a sudu in totu tipulu pre bietulu invetiatoru dicendu: ca mai voiesce sa mērga la Batania dupa invetiatoriu serbu, decatu la subscrisulu, că la Românu. Coleg'a meu veni și mi spuse, ce s'a intemplantu cu elu pentru mine. Intr'aceea iata ca vine și preotu B. P., unchiulu invetiatorulu, și ne spune, cumu și cine e chiamatu la ingropaciune dintre preoti și invetiatori și cine nu. Poft'a lor firesece, dupa datina, s'au implinitu!!

Deca mortulu au facutu acēsta, cei vii se cadea sa acopere astfelu de neplaceri ridicule, că sa nu se face de risu la lume; fratele reposatulu trebuia a se feri de a vatenă pre Români, și trebuia sa si aduca aminte, ca fiulu seu adi figureza sub nume de Românu — mancandu pâne romanēscă că scriitoriu in comitatulu Zarandulu.

Români că la siese mii suflete suntu in Pecica, și nu sau aflatu pāna adi macaru unulu, sa fia protestatu in contr'a preotiloru serbi — de si au ayutu casuri nenumerate; insa fratii nostri coreligionari, o mână de omeni, și cei mai multu că filiali, sa dispuna cu Români dupa placulu lor, tocma asiā ca candu aru aternā dela ei, și mai vertosu cu invetiatorii, cari nu traiescu dela ei. —

Principatele române unite.

Publicam aci o circularia a d-lui Ministru cătra domni Prefecti, trasa din Monitoriulu de la 30 Aprile.

— Prin acēsta circularia s'ardica cu desevarsire bataia și pedepsele corporale d'asupra poporulu românu, ardicatu la demnitatea de omu de cătra suveranulu seu; și i se asigura inviolabilitatea domiciliulu.

Legile dara pentru libertatea individuala și pentru inviolabilitatea domiciliulu; legile date de cătra ministrii Domnitoriulu in camer'a oligarchiei, — și pe cari camer'a oligarchiei le-a respinsu, spre rusinea ei, și spre a dovedi ca nu voiesce nici intr'unu tipu sa se radice sclavagiulu de pe poporulu românu in statulu constituționalu alu boierilor, — acēste doue legi umane, liberale și constituționale, se applica astadi de cătra ministriulu Domnitoriulu prin ordinu circulariu cătra domni Prefecti.

Eata acestu ordinu:

ORDINU CIRCULARIU CATRA PREFECTURE.

Domnule Prefectu!

„M'amu informatu, ca cu tota rostirea legi, cu toate ordinile date de ministriu, bataia inca se intrebuintieza, mai alesu prin sate, și acēsta nu numai de cătra agintii autori-

*) Forte bine velli face, că sa scia baremu lumea si sa scia istoria — judetiulu lumoi, — cine a ntinsu și ntinde mână fratucida între Români. (Red.)

tatii publice, dara și chiaru și de particulari, precumu de a-rendasi, ingrijitori de mosii, vatasi, epistatisti alti asemenea individi.

Bataia, domnule Prefectu, este astadi desființata chiaru din sentintiele rostite de tribunalele judiciare. Cumu dara o asemenea penalitate s'aru mai potē applica administrativmente numai prin bunulu placu alu agintiloru autorității publice, mai alesu ca alaturea cu penalitatea bataii, chiaru legile anteriori Conventiunei din 7/19 Augustu 1858 prevedu amend'a și închisorea?

Legea fundamentala a tierci, Conventiunea, a venitu apoi a proclamă intr'unu tipu solemn respectulu persoanei și alu domiciliulu fia-cărui cetatienu. Cumu dara acum amu mai potē invoi agintiloru administratiunei și fetieloru particulare, ori cari aru fi ele, că sa bata pe concetatenii lor? Cumu asemenea amu mai potē invoi ori-cui, că sa calce domiciliulu străinu, că sa lovēscă in fine in totu, ce legea garanteza mai multu?

Me vedu dara nevoitu, domnule Prefectu, a ve repeti ordinele anteriori, și acēsta intr'unu tipu categoricu.

Nimenea, fia funcționariu, fia particulariu, nu potē bate, fără că din data sa fia urmaritu și supusu penalității prevediute de lege.

Nimenea asemenea, in ori ce conditiune s'ar' află, nu potē calce domiciliulu străinu fără a fi supusu la penalitatea prevediuta de legi. Nimenea in fine nu potē a-si face singuru dreptate.

Astadi, in celu mai micu coltiu alu Romaniei suntu autorității publice, constituite prin lege; in orasie și sate, Politiele, in orasiele și sate suntu consiliile comunale. Acēste din urma, prin legea comunala, suntu inzestrate cu indestule atribute, spre a face a se respecta person'a, locuinta și dreptulu fia-cărui.

Prin urmare, domnule Prefectu, veti comunică tuturor sub-prefectiloru, șiefiloru și comisariilor de politie, precumu și tuturor autoritatiloru comunale de prin sate, rostirea legi și otărirea guvernulu inaltimei Sale Domnului Alexandru Ioann I: de a face că garantiā cea mai mare a Conventiunei sa fie respectata in orasie și sate. Acēsta garatia este, ca person'a și domiciliulu fia-cărui cetatienu trebuie a fi respectate, ca nimenea nu potē a-si face singuru dreptate, ca bataia și calcarea domiciliulu suntu fapte oprite de legi, cari tragu dupa sine penalitate. Prin urmare ori-cine in viitoriu se va face vinovat de asemenea fapte va fi supusu fără crutiare la urmarire și la judecat'a prevediuta de lege.

Speru, domnule Prefectu, ca acestu ordinu nu va remanē in judetiulu d-v, o litera mörta; speru, ca d-v, veti ayē o neadormita priveghiere, pentru că atatu in orasiele cătu și in satele districtulu d-vōstre, acēste arbitrarie ale bataii și ale calcării domiciliulu, odata cu comiterea lor, sa fia supuse actiunei justitiei.

Priimiti cu acēsta ocaziune, domnule Prefectu, asigurarea deosebitei mele consideratiuni.

Ministru, Cogalniceanu.

Nr. 4600, Aprile.

Bucimulu.

Ce erā de multu predisu și prevediutu, vine sa ne afirme „Romanulu” din 3 și 4 Maiu, adeca, că Camer'a din Bucuresci e dissolvata.

La redeschiderea Camerei in 2 Maiu, ministriulu presiedinte cetesce unu mesagiu, care dupa „Romanulu” dice că nu cere alta lucrare dela camera decatu a vota legea electorala și unu creditu, pāna candu se va adunā Adunarea cea noua (15 Augustu). Adunarea inse, se vede, ca nu au refusat de a dreptulu aceste cereri, ci au datu sa se desbata in sectiuni mesagiulu celu nou, și dupa acēsa se cetesce o propunere din partea dlui Boierescu, carea nici mai multu, nici mai pucinu nu cere, decatu resturnarea ministriulu, provocādu-se la liberalismu și constituționalismu, se intielege boierescu.

Ministriulu le spune, că se nu face abateri, ci sa remāna prelunga cele propuse. Cu toate acēstea iau mai multi cuvintulu in favorea legalității, in carea se simte Camer'a a fi, și e interesantu a sci ca d. D. Ghic'a, care subscrisse ore-candu responsulu celu famosu contr'a Domnitoriulu, acum apela din resputeri, că la „alesulu” că la „fruptulu” acēstui Adunari. Dlu. I. Bratianu vrea se capacite pre primulu ministru, ca n'a facutu alt'a decatu la sustienutu in legea rurala s. a. m.; dar ministriulu nu vrea se mai scie de acēstea ci arata ca d. I. Bratianu l'au sustienutu că si funea pre celu spensuratu și ca acēste cuvinte sa le fia disu densulu mai nainte.

Discussiunea se inchise, dice „Romanulu”, dara ministriulu presiedinte cere cuvintulu, ce nu i se da. Dupa acēsa vrea sa cetesca unu mesagiu de pe tribuna, dar fu o-

pritu. Ministrul primariu ese afara. Adunarea se apuca sa voteze, dar atunci i se anuntia ca e disolvata.

„Romanulu“ apeléza la natiune, inse natiunea e cu multu mai rigorósa; cáci ea din câte cetimu din diuarele Romaniei apretiuiesce tóta activitatea Camerei fos e, dar nu faptele singuratice stórsé cu forti'a dupa cum dícea deunadile unu diuariu magiaru, din ghiarele ciocoiloru.

Prospectu politicu.

Armistitiulu dar e ncheiatu pe o luna de díle. Dar numai cu armistitiulu acest'a inca putínu s'a facutu: lucrulu celu mai greu alu conferintiei e inca indereptu, si adica crearea unci páci statornice. Cátu de grea va fi problem'a acést'a, se póte prevedé din impregiurarea aceea, ca voru trebui impacate atátea pretensiuni diferite, cari de cari mai greu de impacatu. Danesii voru firesce sa recastige ducatele perdute, ducatele insesi s'au declarat in marea adunare de poporu dela Rendsburg pentru principele Fridericu de Augustenburg si independinti'a loru, Prussia s'aru folosi de ocaziune, pentru de a anectá ambele ducate pána la Königsau lánga corpulu seu celu fára de aceea cam angustu. Dar pecandu se otarese sórtea acestoru tieri la mas'a verde in Londr'a, dupace au incetatu bubuítulu tunurilor pe uscatu, au inceputu pe apa. Bataia marítima dela Helgoland intre Danesi de o parte si Austro-Prúsi de alt'a, ne face a nu ne prea increde páci.

Despre acést'a bataia n'avemu sa comunicámu nimicu nou, decátu ceace dícu foile vienese dupa telegráme nemtiesci: ca de buna séma Asstriacii aru fi invinsu, de nu li se aprindeá vaporulu Schwarzenberg; dar cumca si Danesii au avutu pagube insemnate, deducu de acolo, ca n'au persecutatu náile germane, ci s'au dusu intr'alta parte. Altii insa nu dícu asiá; in Engliter'a d.e. domnesce parerea, ca Danesii au invinsu, si candu aduse ministrulu lordulu Grey in cas'a ablegatiloru parlamentulu scirea acést'a, atunci irupsera de tóte pártile, pána si de pe galerii—lucru ne'ndatinatu—aplause, incátu de multu nu se pomenesce in parlamentulu englesu de unu asemenea entusiasmu. — Intr'aceea Austri'a tramise alti marinari dela Triestu, si Austriacii raniti se curéza in Hamburg cu cea mai buna grija din partea comunei, carea s'a 'nsarcinatu cu acést'a de buna voia. Si Dani'a se 'ntaresce mereu, si 'n 10 Maiu trecu spre medianópte-resaritu vaporulu englesescu Medus'a cu 62 tunuri si 8000 púsci, pe conta svedesa adeveratu, dar de siguru pentru Dani'a. Acestea tóte nu-su semne de pace.

In Franci'a se continua desbaterile asupr'a bugetulu. Starea lui amu espus'o in câte-va cifre in nr. premergatoriu, dupa espunerea lui Thiers; la cuventulu acest'a remarcabilu, care durá 3 $\frac{1}{2}$ óre, si demascá cu multa moderatiune si finetie, dar totusi resolutu si seriosu starea cea periculósa a finantielor Franciei, devenita totu mai rea dela suirea pe tronul a lui Napoleonu, respunse Dalloz, unulu din proprietarii foii oficióse „Monitorulu“, intr'altu cuventu de 2 óre, dar nu restorná nimicu din dísele lui Thiers. Asemenea nici cuventulu lui Vuitry, alu directorulu bancei franceze, in care acest'a apera fórté energiosu politic'a regimulu. — Se vorbesce tare de o crisa ministeriala: ca adica Fould se va retrage si va fi inlocuitu prin Magne.

Din Itali'a se scrie, ca Pap'a, dupa o bóla usióra de o septemána, iar e sanatosu deplinu. Regimulu papalu a destinatu o manastire pentru preotii poloni, cari fiindu osanditi de Rusi la mórté, au scapatu la Rom'a.— Garibaldi s'a re'ntorsu in 9 Maiu c. n. la insul'a sea Caprer'a.

In Greci'a se pregatesce tinerulu rege, a face o calatoria prin tíera. In Patras va fi intempinatu regele de unu lordu-comissaru englesu, care-i va predá insulele ionice; regele apoi va calatori la ele, insotitu de ambassadorii curtiloru straine.— Mai multi oficiari de partid'a oppositiunei — cáci in Greci'a si soldatii jóca role politice — au fostu inaintati in rangul.

Publicarea

sumelor incurse la fondulu Asociatiunei, de pre tempulu siedintiei Comiteturu Asociatiunei tinute in 12 Aprilie a. c. pána in 10 Maiu 1864.

1) Prin D. Colectoru si notariu comunalu in Campeni, Georgie Ioanette s'a tramesu la fondulu Asociatiunei, cá tacse restante de pre an. 1863, 25 f. si anume:

a) dela D. Sea 5 fl., b) D. parochu in Bistr'a Ioane Balea 5 f., c) D. Vas. Burzu Jude com. in Bistr'a 5 f., d) D. Dumitru Pallade proprietariu in Campeni 5 f., e) Comun'a Campeni 5 f. Summ'a 25 f. v. a.

2) Prin D. Jude primariu si Colectorulu Asociatiunei din comitatulu Cetáti de balta Iosifu Siulutiu, s'a tramesu la fondulu Asociatiunei summ'a de 379 f. 38 xr. v. a. cá oferte be-

nevole dela 19 Comune din comitatulu Cetáti de balta, si anume:

a) dela Comun'a Nados 15 f., b) Comun'a Sárd 18 f., c) Comun'a Balavásár 5 f., d) Comun'a Czikmántor 20 f., e) Comun'a Hétur 26 f., f) Comun'a Széplak 30 f., g) Comun'a Ernye 30 f. 40 xr., h) Comun'a Solymus 24 f., i) Comun'a Hondorf 32 f. 11 xr., k) Comun'a Andrásfalva 16 f. 80 xr., l) Comun'a Boiu 48 f. 59 xr., m) Comun'a Zsákod 14 f. 40 xr., n) Comun'a Hidegkut 16 f., o) Comun'a Egrestó 13 f. 64 xr., p) Comun'a Gógány 7 f., q) Comun'a Bonyha 24 f., r) Comun'a Dányán 6 f. 20 xr., s) Comun'a Leppend 32 f. 24 xr., t) Orasiulu Elisavetopole 30 f.

Summ'a totala 409 fl. 38 xr. v. a.

Dar din acést'a summa subtrágendu-se 30 fl. v. a., cari s'au datu cá ajutoriu la 3 Juristi din comitatulu Cetáti de balta: asiá s'a tramesu la fondulu Asociatiunei summ'a de 379 fl. 38 xr. di trei sute, sieptedeci si nóue florini 38 xr. in valul'a austriaca.

3) Prin D. prot. din Turd'a Ioane Antoneli s'a tramesu la fondulu Asociatiunei 25 fl. v. a., dintru care:

a) pentru 10 exemplaria din protocolulu adunárilor generale I. II. si III. s'a capetatu 10 fl., b) D. V. Comite in Turd'a Ioane Groze cá tacsa pre a. 1863 $\frac{3}{4}$ 5 f., c) D. Advocatu in Turd'a dr. Ioane Ratiu cá tacse pe anii 1863 si 1864 10 fl. Summ'a 25 fl. v. a.

4) Deadreptulu la cass'a Assoc. au depusu tacsele de m. ord. pre a. 1863 $\frac{3}{4}$ urmatorii Domni:

a) D. Secr. gub. Ladislau Vajd'a 5 f., b) D. Senatoru Petru Rosc'a 5 f., c) D. parochu si Asses. consist. Clemente Tamasiu 5 f., d) D. parochu in Sasciori Ioane Stoicuta 5 f. Summ'a 20 fl. v. a.

Dela Secretariatulu Asociatiunei traussilvane.

Sabiiu in 10 Maiu 1864.

Multiamita publica.

Prin staruint'a p. t. dlui Dim. Boeru Jude supremu in Abrudu s'au adunatu pentru ajutorirea juristiloru lipsiti: dela dd. Dem. Boieru 8 f., Basiliu P. de Harsianu 4 f., Barany Karol 1 f., Nicolau Veltianu 2 f., Basiliu Duc'a 2 f., Bas. Popu Stragianu 1 f., Basiliu Bosiota 1 f., Tordai Lázár György 1 f., Nagy László 2 f., Ioane Teocu 1 f., Basilie Ciobanu 1 f.,

pentru care nobililoru contribuitori aduce cea mai caldurósa multiamita

Comitetulu pentru ajutorirea jnristiloru.

Nr. 7—3 EDICTU.

Georgie Sierbu din comun'a Christianu, scaunulu Sabiiului, de religiunea gr. res., carele de mai multi ani au parasitu pre legiuit'a sea sofia Mari'a Iacovu Metiu din Aciliu, comitatu Albei de josu, fára a se sci locul aflárei si petreceerei lui, se provóca prin acést'a, cá in termínu de unu anu dela datulu de fatia, negresitu sa se infatisieze inaintea scaunulu protopopescu subscrisu, pentru-ca la din potriua, procesulu matrimoniale asuprai pornitu, se vá hotári si fára de elu in intiellesulu ss. Canóne bisericesci.

Sabiiu 21 Aprilie 1864.

Scaunulu protopopescu gr. res. alu tractulu Sabiiului I. cá foru matrimonialu. Ioann Hannia. Protopopu.

Pretiuurile de piatia

din Sabiiu, Martiu 5[17 Maiu] 1864.

	fl.	xr.
Gráulu de frunte, galét'a nemt. (Metzen) *)	3	73
„ de midilocu „	3	47
„ de códa „	3	20
Secar'a galét'a nemtiesca (Metzen) *)	2	13
„ de midilocu „	2	7
„ de códa „	2	—
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	80
„ de midilocu „	1	73
„ de códa „	1	67
Cucuruzulu galét'a nemtiesca (Metzen) *)	2	13

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a din Vienn'a 6/18 Maiu. 1864.

Metalicele 5%	72 70	Actile de creditu	193 50
Imprumulu nat. 5%	80 35	Argintulu	114
Actile de banca	782	Galbinulu	5 45